

Bevillingsret er det berøvet, det er ligesaa lidt forpligtet til at bevilge, som en Ko er forpligtet til at flyve. Og ligesaa lidt er der nogen forfatningsmæssig Pligt for et Parlament til at staa og lyve, til at lade sig bruge til at opretholde et løgnagtigt Skin af en Forsatning, til Trods for at den er tilintetgjort". Det er kun nogle enkelte Sætninger af dette Foredrag, som jeg mener man ikke med almindelig jæv, sund Menneskeforstand kan misforstaa, og naar man derfor har beraabt sig paa dette Foredrag og deri villet finde Bevis for, at Taleren mente, at det at negte Finantsloven var noget i og for sig Uberettiget, grændser det næsten til det Utrolige, at Sligt kan ske her i Thinget.

Det var det ene Spørgsmaal, som jeg har tilladt mig at berøre. Det andet er den Paaberaabelse af Rigsretten, som vi atter og atter have hørt fra Regjeringspartiets Side der i Thinget. Jeg har tidligere haft Leilighed til at godtgjøre, at Regjeringspartiet staar i afgjort Strid med de Opfattelser og de Tanker, der gjorde sig gjældende om Grundloven ved dens Givelse i 1849 og ogsaa senere i 1866. Jeg vil, med Hensyn til Opfattelsen af Rigsretten, gjøre den samme Betragtning gjældende, at Regjeringspartiet er efterhaanden kommen over i en Opfattelse af Rigsrettens Betydning, der er fuldstændig modsat den, der tidligere har gjort sig gjældende her i Landet. Det vil være meget let at belægge, hvad jeg her siger, med en Mængde Udtalelser fra tidligere Tid. Jeg skal indskrænke mig til at anbefale dem, der ønske nærmere Oplysninger herom, til at gennemlæse de Forhandling, der fandt Sted her i den danske Rigsdag i 1854 angaaende Medsættelsen af et Udvalg til at gjøre Aktion gjældende mod Ministeriet for Udstedelse af Forordningen af 26. Juli 1854 og Overskrivelser paa Finantsloven. Der faldt da en Række af Udtalelser, som ere klare og veiledende i dette Spørgsmaal. Monrad udtalte saaledes — det staar at læse i Folkethingstidenden Side 244 — den 14de Oktober: „Rigsretten har ikke at afgjøre, om en Udgift er nødvendig eller ikke; men Alt, hvad der ikke er bevilget, men desuagtet udgivet, det skal den hjælpe os til at inddrive". Rigsretten skal ikke afgjøre, „om Udgiften har været nødvendig eller ikke, thi derved vilde hele Bevillingsretten bortgives". Saaledes var Opfattelsen den Gang, og det var ikke en enkeltstaaende Udtalelse. Saavidt mig bekendt blev den kun modsagt i Diebliffet af Forsteministeren, idet han gjorde gjældende, at det dog oftere kunde være uundgaaelig

nødvendigt at anvende større Summer end de bevilgede, og at i saadanne Tilfælde vilde enhver retfærdig Domstol finde, at der ikke var nogen Tilregnelighed. Saaledes omtrent udtalte Forsteministeren sig, men strax begjærede Tjehnering Ordet og svarede her til: „Jeg tror, det er rigtigt, strax at imødegaa, hvad der er blevet sagt af den ærede Minister. Hele Bevillingen taber sin Betydning, saasnart Rigsretten kan staa bag ved og undersøge Berettigelsen; dette er derfor umuligt". Og et andet Medlem — det var Professor Steen — betegnede det følgende Aar, efterat Rigsdagen havde været opløst, Folkethinget som en Jury, der afgjorde Sagen ved et Skjøn uden alle juridiske Spidsfindigheder. Jeg skal endvidere gjøre opmærksom paa, at det ikke blot var Noget, der blev gjort gjældende i Rigsdagen og saa godt som ikke fandt Modsigelse fra nogen Side, men det var ogsaa den Opfattelse af Rigsrettens Betydning, som blev lært ved Universtitet. Jeg skal alene henvisse til Professor Magens Statsforfatningsret III. Side 112—13. Der udviker han fuldstændig den samme Opfattelse, idet han gjør gjældende, at den Opfattelse er rigtig, at Rigsretten ikke skal afgjøre, om en Udgift er i sig selv nødvendig eller i alt Fald hensigtsmæssig, og selv om Rigsretten maatte finde, den var hensigtsmæssig og nødvendig, var den ikke berettiget til at fritsætte Ministeriet for Straf; dens Opgave var alene den, at undersøge, om der laa en lovlig vedtagen Bevilling til Grund for Udgiften. Jeg tænker, at disse enkelte Citater, jeg her har fremsat, vilde være tilstrækkelige til at vise, at den Opfattelse af Rigsretten, som man nu gjør gjældende, ikke blot fra Regjeringens, men ogsaa fra Regjeringspartiets Side, der synes særlig at have den Opgave efterhaanden at forsvare alle de Værdomme, der komme fra Regjeringen, er i sit Modstrid med den Opfattelse, som i tidligere Tider har været gjort gjældende her til Lands.

Dersom vi, inden vi slutte denne Forhandling, vilde i korte Træk skildre, hvorledes Regjeringens og Regjeringspartiets Opfattelse nu er i Sammenligning med før, tror jeg, at det kan udtrykkes i nogle korte Sætninger. Før vare Alle enige om — og det lærtes ved Universtitet — at provisoriske Finantslove vare grundlovsstridige; nu lærer Regjeringspartiet, at provisoriske Finantslove ere lovlige. Før vare Alle enige om — og det lærtes ved Universtitet — at en provisorisk Lov kunde indbringes ved privat Initiativ og at dens Forkastelse var fuldgjældig; nu lærer Regjeringen og Regjeringspartiet lige det Mod-